

SV. KATEŘINA SIENSKÁ

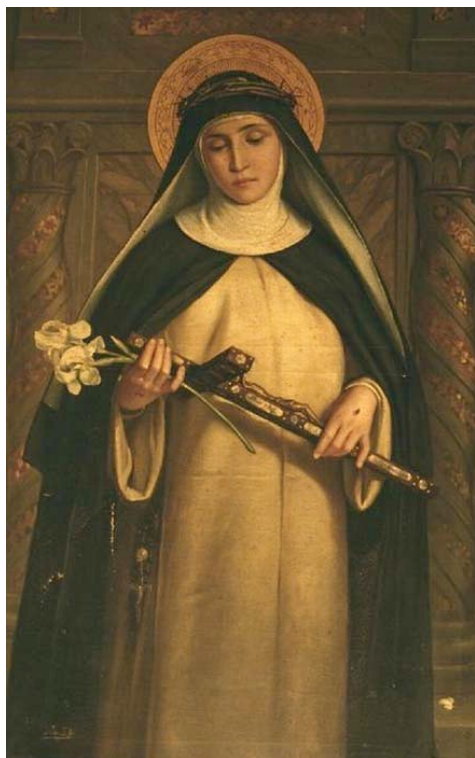
(katecheze Benedikta XVI. při středěční generální audienci, 24. listopadu 2010)

Drazí bratři a sestry,

dnes bych rád promluvil o ženě, která měla v dějinách církve výjimečnou roli. Jde o Kateřinu Sienskou. Čtrnácté století, ve kterém žila, bylo bouřlivým obdobím pro život církve i pro celé sociální tkanivo v Itálii a v Evropě. Ani ve chvílích největších těžkostí však Pán nepřestává žehnat svému lidu a vzbuzuje svaté a světice, kteří otřásají myslí a srdcem a způsobují obrácení a obnovu. Kateřina je jednou z nich a dosud k nám promlouvá a nabádá nás, abychom odvážně putovali za svatostí a stále více se stávali Pánovými učedníky.

Narodila se v Sieně roku 1347 ve velmi početné rodině a zemřela v Římě, v roce 1380. Ve věku 16 let, pohnuta viděním svatého Dominika, vstoupila do třetího řádu dominikánů, do ženské větve zvané *Mantellate*. Zůstala v rodině a ještě jako dospívající složila soukromě slib panenství, věnovala se modlitbě, pokání a charitativním skutkům zejména vůči nemocným.

Když se pověst její svatosti rozšířila, stala se velmi aktivní postavou, udílející duchovní rady nejružnějším kategoriím lidí: šlechticům a politikům, umělcům i obyčejným lidem, zasvěceným osobám a církevním hodnostářům, včetně papeže Řehoře XI., který v té době sídlil v Avignonu a kterého Kateřina energicky a účinně vybízela k návratu do Říma. Hodně cestovala, aby podněcovala vnitřní reformu církve a zasazovala se o mír mezi státy. Také z tohoto důvodu ji ctihodný Jan Pavel II. prohlásil za spolupatronku Evropy: Kéž Starý kontinent nikdy nezapomene na křesťanské kořeny, které jsou základem jeho cesty, a nadále čerpá z evangelia základní hodnoty, které zabezpečují spravedlnost a svornost.

Kateřina, tak jako mnoho svatých, značně trpěla. Někdo měl dokonce za to, že by se jí nemělo důvěřovat, takže ji v roce 1374, šest let před smrtí, povolala generální kapitula dominikánů do Florencie, aby ji podrobila výslechu. Byl jí přidělen učený a pokorný bratr, Raimund z Capuy, budoucí magistr řádu. Stal se jejím zpovědníkem a také „duchovním synem“ a napsal kompletní životopis světice, která byla kanonizována roku 1461.

Nauka Kateřiny, která s obtížemi četla a naučila se psát až v dospělosti, je obsažena v *Dialogu s Boží prozřetelností neboli Knize božského učení*, mistrovském díle duchovní literatury, v její *Korespondenci* a ve sbírce *Modliteb*. Její učení oplývá takovým

bohatstvím, že ji Boží služebník Pavel VI. roku 1970 prohlásil za Učitelku církve. Kromě toho je rozhodnutím bl. Pia IX. také spolupatronkou města Říma a ctihodný Pius XII. ji prohlásil za patronku Itálie.

V jednom vidění, které zůstalo na vždy uchováno v Kateřinině mysli a srdci, ji Matka Boží představila Ježíši, který ji daroval krásný prsten a řekl jí: „Já, Stvořitel a Pán, jsem tvým snoubencem ve víře, kterou zachovej netknutou až do doby, kdy budeš se mnou v nebi slavit svůj věčný sňatek“ (Raimund z Capuy, *S. Caterina da Siena, Legenda maior*, n.115, Siena 1998). Tento prsten zůstal viditelným jenom pro ni. V této mimořádné epizodě můžeme postřehnout živoucí střed Kateřininy religiosity a každé autentické spirituality: kristocentrismus. Kristus je její ženich, s nímž má vnitřní vztah společenství a věrnosti; je dobrem milovaným nad každé jiné dobro.

Toto hluboké sjednocení s Pánem ilustruje další epizoda z života této významné mystičky: výměna srdcí. Podle Raimonda z Capuy, který sepsal důvěrná Kateřinina sdělení, se jí zjevil Pán Ježíš, který měl na ruce zářivě rudé lidské srdce, otevřel jí hrud' a vložil dovnitř se slovy: „Nejdražší dcerko, jako jsem včera přijal srdce, které jsi mi nabídla, tak ti nyní dávám svoje, a od nynějška bude tam, kde bylo to tvoje“ (*ibid.*). Kateřina doopravdy prožila slova svatého Pavla: „Nežiji já, ale žije ve mně Kristus“ (*Gal 2,20*).

Stejně jako světice ze Sieny, cítí každý věřící potřebu sjednotit se s pocity Kristova Srdce, aby miloval Boha a bližního jako miluje Kristus. My všichni si můžeme nechat proměnit srdce, učit se milovat jako Kristus a v důvěrnosti s Ním se žít modlitbou, meditací Božího Slova a svátostmi, zejména častým a zbožným svatým přijímáním. Také Kateřina patří do této řady eucharistických světců, na které jsem poukázal v závěru své apoštolské exhortace *Sacramentum caritatis* (srov. č.94). Drazí bratři a sestry, eucharistie je mimořádný dar lásky, kterou nás Bůh neustále obnovuje, aby živil naši cestu víry, posiloval naši naději a rozněcoval naši lásku, abychom se Mu stále více podobali.

Kolem tak silné a autentické osobnosti vznikla opravdová duchovní rodina. Tvořili ji lidé, kteří byli přitahováni morální spolehlivostí této mladé ženy vznešených životních způsobů, a někdy také zaujati mystickými jevy jako byly časté extáze, kterých byli svědky. Mnozí se dali do jejich služeb a pokládali za privilegium především to, že mohli být Kateřinou duchovně vedeni. Nazývali ji „maminkou“, poněvadž od ní dostávali výživu ducha jako duchovní děti.

Také dnes čerpá církev značné dobrodiní z duchovního mateřství mnoha žen, zasvěcených i věřících laiček, které v duších lidí živí myšlenku na Boha, posilují jejich víru a orientují křesťanský život ke stále vyšším vrcholům. „Říkám Vám Synu a nazývám Vás tak – píše Kateřina jednomu ze svých duchovních synů, kartuziánovi Janovi Sabbatinimu – neboť vás rodím ustavičnou modlitbou a tužbou před Bohem tak jako matka rodí dítě“ (Korespondence, *Lettera č. 141: A don Giovanni de'Sabbatini*). Dominikánského bratra Bartoloměje de Dominici obvykle v listech oslovovala: „Nejmilovanější a nejdražší bratře a synu v Kristu, sladkém Ježíši“.

Dalším rysem Kateřininy spirituality je dar slz. Ty jsou projevem vytríbené a hluboké vnímavosti, schopnosti dojetí a něhy. Nemálo svatých mělo dar slz a opakovalo se v nich dojetí samotného Ježíše, který nezadržel a neskryl pláč před hrobem svého přítele Lazara a před bolestí Marie a Marty; při pohledu na Jeruzalém v jeho posledních pozemských dnech. Podle Kateřiny se slzy svatých mísí s Kristovou Krví, o níž mluvila s rozechvěním a symbolickými, velice působivými obrazy: „Pamatujte na ukřižovaného Krista, Boha a člověka... Předstupujte před ukřižovaného Krista, skryjte se v ranách ukřižovaného Krista, ponořte se do krve ukřižovaného Krista“ (Korespondence, *Lettera n. 16: Ad uno il cui nome si tace*).

Tady můžeme pochopit, proč Kateřina, přestože znala lidské nedostatky kněží, chovala k nim vždycky obrovskou úctu: rozdělují totiž prostřednictvím svátostí a Slova spásonosnou moc Krve Kristovy. Světi ze Sieny vždycky vybízela kněze - i papeže, kterého nazývala „sladkým Kristem na zemi“ - aby byli věrní svojí odpovědnosti. Byla v tom vedena vždy a jedině svojí hlubokou a stálou láskou k církvi. Před svojí smrtí řekla: „Opouštím tělo, neboť jsem vsuktu strávila a darovala život v církvi a pro církev svatou, která je mi nejvzácnější milostí“ (Raimund z Capuy, *S. Caterina da Siena, Legenda maior*, n.363).

Od svaté Kateřiny se tedy učíme chápat tu nejvznešenější vědu: poznat a milovat Ježíše Krista a Jeho církev. V *Dialogu s Božskou prozřetelností* výjimečným obrazem popisuje Krista jako most rozpjatý mezi nebem a zemí. Je tvořen třemi schodišti, kterými jsou Ježíšovy nohy, bok a ústa. Výstupem po těchto schodištích prochází duše třemi etapami každé posvěcující cesty: odloučením od hříchu, praktikováním ctností a lásky až k něžnému a vroucímu sjednocení s Bohem.

Drazí bratři a sestry, naučme se od svaté Kateřiny milovat odvážně a upřímně Krista a církev. Přijměme tedy za svoje slova svaté Kateřiny, která čteme v *Dialogu s Božskou prozřetelností* v závěru kapitoly, která pojednává o Kristu – mostu: „Z milosrdenství jsi náš obmyl Krví, z milosrdenství jsi chtěl rozmlouvat s tvory. Ó, šílená lásko! Nestačilo ti se vtělit, nýbrž chtěl jsi také zemřít! Ó milosrdenství! Srdce mi tone v myšlení na Tebe, takže kamkoli se v myšlenkách obrátím, nenalézám nic než milosrdenství“ (kap. 30, str. 79-80).

Pustiměřští poutníci u relikviáře sv. Kateřiny Sienské v římské bazilice Santa Maria sopra Minerva, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, 11. 6. 2007.